

МУАССИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛДІМДЕНДИРИҮ

Илимий-методикалық журнал

2023

2-сан

*Озбекстан Республикасы Министрлер Кабинети жасындағы
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарап мемлекеттік дипломатик атынды*

*Қарақалпақстан Баспа соз ҳәм хабар агенттігі тәрепинен
2007-жылы 14-февральдан дипломатик атынды.
№01-044-санлы гүйділдік берилген.*

Нөкис

2-сан 2023

Март-апрель

Шолжемлестириүшілдер:

*Қарақалпақстан Республикасы Халық билімгендіриүү Министрлігі,
ОЗПИИИ Қарақалпақстан филиалы*

**Редактор:
А. Тилегенов**

Редколлегия ағзалары:

Максет АЙЫМБЕТОВ	Сабит НУРЖАНОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ	Урлобай МИРСАНОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ	Нуржан МАТЧАНОВ
Ерполат АЛЛАМБЕРГЕНОВ	Шукурилло МАРДОНОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ	Бахтиёр РАХИМОВ
Дилшодхұжа АЙТБАЕВ	Арзы ПАЗЫЛОВ
Тұлкин АЛЛАЁРОВ	Барлықбай ПРЕНОВ
Умида БАҲАДИРОВА	Қаҳхор ТУРСУНОВ
Фарҳад БАБАШЕВ	Нурзода ТОШЕВА
Гулзода БОЙМУРОДОВА	Тажибай УТЕБАЕВ
Маманазар ДЖУМАЕВ	Амангелди КАМАЛОВ
Асқар ДЖУМАШЕВ	Ризамат ШОДИЕВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА	Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Мырзамурат ЖУМАМУРАТОВ	Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Умида ИБРАГИМОВА	Гулрухсөр ЭРГАШЕВА
Меруерт ПАЗЫЛОВА	Гавхар ӘЩАНОВА
Асқарбай НИЯЗОВ	

МАЗМУНЫ

ТИЛ ХЭМ ЭДЕБИЯТ

Umarov I. A, Jumanova D. U. "Malika ayyor" dostonida ijtimoiy-siyosiy leksika	6
Namazova G. M. Savod o'rgatish metodikasining ilmiy, psixologik va lingvistik asoslari	17
Абдувалиева Н. Алишер Навоий газалларида паремаларнинг маъновий хусусиятлари	25
Rahmanova D. Nemis tili dialektlari va jonli so'zlashuv nutqi	31
Раметова Б. О характеристиках научной фразеологии	36
Чутбаева А. Б. Трансформация русско-узбекских религиозных паремий в произведениях узбекских писателей	45
Mirzayev A. X. Qualitative adjectives	54
Utambetova A. K. Evaluation category in uzbek and english languages (based on good and bad concepts)	61

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Majidov Sh. S, Sayfullayev L. N. Masofaviy ta'limga pedagogik texnologiyalarning qo'llanilishi	66
Bo'reronov Sh. Sh. Talabalarning ekologik kompetentligini o'stirishda hadis ilmining o'mri va ahamiyati	75
Abdullayev I. X. Chaqiriqqacha harbiy ta'lim yo'naliishi talabalarida kognitiv-motivatsion kompetensiyani rivojlantirishning metod va vositalari	81
Tursunova N. T. Pedagogika va ona tili o'qitish savodxonlik metodikasi fanlaridan integratsiyalashgan ta'lim asosida didaktik yondashuv	88
Жакбарова З. С. Олий таълим муассасаси талабаларида ижтимоий-маданий компетентликни ривожлантиришнинг назарий-методологик асослари	95
Акбаров А. Т. Ўқувчиларни ҳарбий ватанпурварлик руҳида тарбиялашнинг илмий-педагогик асослари	100
Abdullayev S. A. Tabiat ob'eklarini adekvat modellashtirish asosida o'quvchilarning ekodidaktik bilimlarini takomillashtirish	109
Arsanova F. Z., Abdujalilova Sh. A. Inklyuziv ta'lim-muqarrar ta'lim sifatida	118
O'tayev A. Y. Siyosiy pedagogika fanini o'zlashtirishning dolzARB muammolari	123
Расулов А. Н., Абдуҳакимова Н. Х., Зайниддинова Х. З., Таникулов А. Р., Исройлиев А. Қ. Таълим кластери шароитида "Иқтисодий билим асослари" фанини ўқитиши зарурлиги	128
Расулов А. Н., Ҳакимова И. Х., Сайфиев С. Ш., Абдуллоев Ж. А. Таълим кластери шароитида "Иқтисодий билим асослари" фанини ўқитишининг услубий-дидактик таъминотини яратиш	134
Эрназарова Г. О. Булажак ўқитувчиларда педагогик компетенцияларни шакллантириш	139
Хуррамов К. М. Тадбиркорликни миллий иқтисодиётдаги ўрни, моҳияти ва мезонлари	145
Рашидова Ш, Бердикулова Н. Э. Особенности использования инновационных и интегрированных технологий обучения	151
Эргашева Д. Д. Модульно-кредитное обучение в вузе на базе дидактических педагогических принципов	156
Наркабилова Г. О необходимости развития цифровой культуры среди студентов	163

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲӘМ РУЎХЫЙЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Rashidova G. G.	Tarix o'qituvchisining ijtimoiy-madaniy kompetentligi	168
Eshchanova X. X, Xodjaniyozov S. U.	O'zbekistonda ziyorat turizmini rivojlanshining tarixiy-pedagogik jihatlari	177
Nafasov D. Sh., Atamuratova S. Q., Xodjaniyazov S. U.	Bo'lg'usi pedagoglarda ijtimoiy-madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik jihatlari	185
Abdullayev S. S.	Daxldorlik-insonning mafkuraviy immuniteti sifatida	191

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Xurramov A. J.	Raqamlı texnologiyalar bo'lajak o'qituvchilarining kompetentsiyalarini shakllantirish vositasи sifatida	196
Turdiyev U. SH.	Talabalarning ilmiy ko'nikmalari asosidagi ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlash	203
Ramonova S. K.	Elektrotehnika va elektronika asoslarini fanimi o'qitishni axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida takomillashtirish metodikasi (oliy harbiy bilim yurtlari misolida)	208
Иркабаев ДЖ. У.	Техника университеттада физикани ўқитишда компьютер моделларидан фойдаланиши имкониятлари	216
Yakubjonova M. I.	Stoxastik dunyoqarash va uni mакtab o'quvchilarida rivojlantirish	223
Nosirova D. T.	Xorijiy davlatlar olyi ta'lim muassasalarida kredit-modul tizimining tuzilishi va tahlili	227

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Tursunova M. B.	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish	236
Abduvaliyeva X. A.	Maktabgacha yoshdagи bolalarning musiqiy madaniyatini rivojlantirishning psixologik – pedagogik tadqiqot muammosi sifatida	240
Umarov X. E, Kenjaboyeva S. H.	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ilmiy-ijodiy faoliyatini kompetensiyalarini shakllantirish	244
Berdiyeva M. B.	Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativ kompetensiyasiyalarini aniqlash	253
Gaynazarova G. A.	Maktabgacha yoshdagи (3-4 yosh) bolalarni tarbiyalashda ota-onalar pedagogik-psixologik bilimlerining ahamiyati	262
Ashurova O. A.	Bo'lajak maktabgacha ta'lim mutaxassislarining ekoestetik madaniyatini rivojlantirish texnologiyasi	267
Turapova R. B.	Variativ yondashuv asosida bolalarning dialogik nutqini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish (boshlang'ich ta'lim misolida)	275
Abdunazarova N. F.	Ertaklar vositasida maktabgacha yoshdagи bolalarga ingliz tilini o'rgatish metodiakasini takomillashtirish (tayyorlov guruuhlar misolida)	282
Otajonov J. M, Axmadjonova D. A.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim tarbiya jarayonida interfaol metodlardan samarali foydalanish	290
Musaeva U. X.	Ta'limni raqamlashtirish sharoitida bo'lajak o'qituvchisining ijtimoiy-madaniy kompetentligini takomillashtirish	301
Astanakulova M. B.	Maktabgacha ta'lim menejmenti fanimi o'qitish metodikasini takomillashtirish	307
Mansurova M. SH.	5-6 yoshli bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda abdulla avloniy asarlarining amalii aspektlari	312

Abdunabiyeva F. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida maktabgacha yoshdag'i bolalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	316
Ro'ziqu洛ova Sh. T. Matematika darslarida kreativlik imkoniyatlari va ularning tarkibiy asoslari	323
Xaitova N. F. Geymifikatsiya tushunchasi, tarixi va uning ta'l'im jarayonidagi roli	327
Boltayeva B., Axmedova M. Kreativ fikrlash ko'nikmasini shakllantirishda shaxsий fikr omili	333
Raxmatova G. T. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'sviriyl faoliyat vositasida kombinotsion qabiliyatlarini rivojlantirishning zaruriyatি	338
Umarova M. I. Qoidalı o'yinlar asosida bolalarning jismoniy va rubiy rivojlanish uyg'unligini ta'minlash metodikasini takomillashtirish	343
Қайнарова И. В. Бошлангич синф ұкувчишарнинг изходий қобилиятларини ривожлантириши	353
Bozorbo耶eva M. Sh. Maktabgacha yoshdag'i bolalarda chet tillarida nutq faolligini rivojlanтиrish	359

ТАСВИРИЙ САЪНАТ

Toshpulatov F. U. Bo'lajak chizmachilik o'qituvchilarining estetik ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish 364

ФИЗИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ ХӘМ СПОРТ

Danieva Y. Ch., Shodmonova S. Ch. Talaba qizlar jismoniy tarbiyasida harakati o'yinlarni qo'llashning metodologik asoslari	371
G'ofurov A. U. Bo'lajak jismoniy tarbiya fani o'qituvchilarining sport turizmiga doir bilimlarni rivojlantirishga qaratilgan pedagogik jarayonning mazmuni	375
Одилов О. Н. Булжак жисмоний тарбия ўқитувчиларида ташкилотчилик компетенциясини ривожлантиришнинг назарий асослари	387
Nurmatov F. A. O'smirlarning sog'ligiga ongli munosabatini shakllantirishning psixologik xususiyatlari	393
Sultonov A. I Belbog'li kurashni o'rgatishning nazariy omillari	397
Исматов А. Ўқувчилар руҳиятидаги салбий ўзгаришлар ва уни жисмоний таълимда бартараф этиш вазифалари	400
Radjapov U. R., Maximudova M. Q. Maktab o'quvchilariga gimnastika mashg'ulotlarini o'rgatishning asosiy metodik tamoyillari	406
Xusanov Z. Z. Maktab voleybol jamoasining texnik va taktik tayyorgarligini oshirishda klaster metodi orqali yondashuvining tutgan o'rni	412
Одилов О. Н. Булжак жисмоний тарбия ўқитувчиларида ташкилотчилик қобилиятларини ривожлантириши	415
Radjapov U. R., Jo'rayeva Sh. Gандбол sport turi bilan shug'ullanuvchi maktab o'quvchilarining umumiy va maxsus jismoniy tayyorgarlikalrini rivojlantirishning pedagogik ahamiyati	420
Ismoilova A., Abdikamalov Kh. The process of teaching volleyball to central asian students with the help of interactive technologies	428

ҚУТЛЫҚЛАҮ

Бегдүлла Султанов Мудамы изленистеги устаз 433

ТАЪЛИМ КЛАСТЕРИ ШАРОИТИДА “ИҚТИСОДИЙ БИЛИМ АСОСЛАРИ” ФАНИНИ ЎҚИТИШ ЗАРУРЛИГИ

Расулов А.Н.

*Чирчиқ давлат педагогика университети “Мактаб менејменти” кафедраси мудири
Абдуҳакимова Н.Х.*

*Чирчиқ давлат педагогика университети талабаси
Зайниддинова Х.З.*

*Чирчиқ давлат педагогика университети талабаси
Таниқулов А.Р.*

*Чирчиқ давлат педагогика университети талабаси
Исроилжонов А.Қ.*

Чирчиқ давлат педагогика университети талабаси

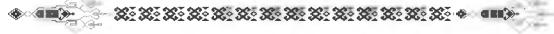
Таянч сўзлар: жаҳон иқтисодиёти, таълим кластери, солиқ инновацион фаолият, солиқ тизими, илгор педагогик технология, бозор иқтисодиёти, янги иқтисодий маданият, тадбиркорлик асослари, иқтисодий фаолият, иқтисодий таълим, рақобат.

Ключевые слова: мировая экономика, образовательный класс, налоговая инновационная деятельность, налоговая система, передовые педагогические технологии, современная экономика, новая экономическая культура, предпринимательство, экономическая деятельность, экономическое образование, конкуренция.

Key words: world economy, educational class, tax innovative activity, tax system, advanced pedagogical technology, modern economy, new economic culture, entrepreneurship, economic activity, economic education, competition.

Жаҳон иқтисодиёти тизимида кластерлар пайдо бўлишининг энг муҳим сабабларидан бири саноатдаги технологик ўзгаришлар кўлами-нинг чекланиши ҳамда рақобатнинг кучайиши хисобланади.

Президентимиз Ш.М.Мирзиёев “Биз ўз олдимизга мамлакатимизда Учинчи Ренессанс пойdevорини барпо этишдек улуг мақсадни қўйган эканмиз, бунинг учун янги Хоразмийлар, Берунийлар, Ибн Синолар, Мирзо Улугбеклар, Навоий ва Бобурларни тарбиялаб берадиган мухит ва шароитларни яратишмиз керак. Бунда, аввало, таълим ва тарбияни ривожлантириш, соглом турмуш тарзини қарор топтириш, илм-фан ва инновацияларни тараққий эттириш миллий гоямизнинг асосий устунлари бўлиб, хизмат қилиши лозим”, – деб такидлаган.

Таълим кластерини ривожлантириш учун бизнес-дастурларни амалга ошириш, бизнес-дастурларни, фундаментал ишланмаларни ва ахборот коммуникация технологияларини лойихалашнинг замонавий тизимларини, уларни ишлаб чиқиш усулларини, шунингдек бизнес-дастурларни амалга ошириш учун зарур бўлган кадрларни тайёрлаш ва касбий қайта тайёрлашни боғлаш зарурати ўзаро бир-бири боғлиқ ҳисобланади. Таълим хизматларини кўрсатувчи иш берувчи, таълим кластерини асосий молиявий сармоя соҳасини аниқлаш имконини берувчи кўп томонлама амалий йўналтирилган билим, кўникма ва малакалар манбай сифатида белгилайди.

Университетимиз ректори, Фан арбоби, профессор Г.И.Мухамедов Педагогик таълим инновацион кластери - узлуксиз таълим тизимидағи барча таълим турлари, илмий тадқиқот институтлари ва марказлари, амалиёт базалари, илмий ва илмий-методик тузилмаларнинг бир бутунлиги бўлиб, уларнинг биргаликдаги вазифалар тақсимланган фаолияти педагогик таълим тизимини сифат жиҳатидан янги даражага кўтариш имконини беради. Бинобарин, кластернинг асосий мақсади ўз таркибига кирувчи таълимий-илмий инновацион салоҳиятни нафакат юқори фуқаролик ва касбий лаёқатлилик даражаси билан балки рақобатбардошлиги, янгиликларни қабул қила олиш қобилияти, янги таълим дастур ва технологияларини лойихалаш ҳамда амалга ошира олиш қобилиятига эга замонавий таълим мутахассисларини тайёрлаш учун бирлаштиришdir дея кўрсатади.

Таълим кластери ягона тизим сифатида ишлайди ҳамда унинг асосий вазифаси бизнес учун малакали кадрлар тайёрлашнинг кўп босқичли тизимини ташкил этиш ҳисобланади.

Шундай қилиб, амалга оширилган таҳлиллар таълим кластерининг қуидаги дидактик имкониятлари ажратиб кўрсатиш имконини беради, улар:

- таълимнинг турли даражаларида олдиндан белгиланган таълим муассасаларининг таълим ресурслари ва имкониятларини ўзаро бир-бири билан бирлаштириш;
- турли ташкилотларнинг саъй-харакатларини бирлаштириш асосида режалаштирилган сифатли таълимий натижага эришиш;
- муайян ўқув вазифаларини ҳал қилиш учун олдиндан белгиланган таълим муассасаларини йирик марказларда бирлаштириш;

- манфаатдор таълим фаолияти ташкилотлари ва субъектларининг ихтисослаштирилган тармоқлараро интеграцияси ҳамда ҳамкорлиги;

1. Бир нечта таълим муассасаларини таълим кластерига бирлаштириш асосида замонавий ташкилий шаклларни қўллаш соҳасидаги ҳамкорлик, масалан, таълимнинг турли даражалари, идоравий мансублиги ва турли йўналишдаги таълим муассасаларининг тармоқ ҳамкорлиги назарда тутилади. Шунингдек, тармоқ ҳамкорлигига асосланган кластерларни бирлаштириш таълим ресурсларини, таникли мутахассисларни жалб қилиш, дидактик имкониятларни қўпайтириш, инновацион таъсир доираси ва тадқиқот фаолияти салоҳиятини ошириш имконини беради. Инновацион нуқтаи назардан таълим кластерлари турли йўналишдаги таълим муассасаларининг фаолиятини асосий ўсиш нуқтаси ҳисобланади.

Умумтаълим мактаб ўкувчиларининг ҳозирги кун талабларидан ке-либ чиқкан ҳолда, уларга солиқлар ва солик тўловлари тўғрисидаги билимларини ошириш, уларга солиқлар ҳақидаги дастлабки тушунчаларни бериш, ўсиб келаётган ёш авлодда солиқлар ва солик тўловларининг ахамияти ва роли тўғрисидаги билимларни шакллантириш, солиқларнинг тарихи, тўлаш тартиблари, моҳияти, солиқларни халқ ва давлат фаровонлиги манбаи эканлиги ҳақидаги бошланғич билимларни шакллантириш мақсадида дарсдан ташқари вактларида Солик тизими идоралари билан ҳамкорликда тадбирлар ва “Иқтисод ва солик сабоқлари” тўгаракларини ташкил этиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Умумий ўрта таълим мактабларида “Иқтисодий билим асослари” фанини ўқитиша ахборот коммуникация ва илфор педагогик технологияларни татбиқ этган ҳолда билим бериш, дарснинг жонли тарзда, қизиқарли бўлиши, ўкувчиларнинг билимини оширишда асосий омиллардан бири бўлиб ҳисобланади.

“Иқтисодий билим асослари” фанининг ўзига хос хусусиятларидан бири шуки, у ўқувчиларни мустақил ҳаётга тайёрлайди, иқтисодий саводхониликларини юксалтириб, солиқларни ва бошқа мажбурий тўловларни ўз вактида тўлаш кўнумка ва малакаларини шакллантиради. Шунинг учун ҳам бугунги кунда иқтисодий таълимни амалга оширилишида таълим-тарбиянинг узвий ва узлуксизлиги катта аҳамият касб этади.

Ўрта мактабда иқтисодий таълим мақсад ва вазифалари “Иқтисодий билим асослари” фани бўйича стандартларни тузишда иқтисодий таълимнинг мақсадини белгилаб олиш зарурдир. Иқтисодий таълимнинг асосий мақсади-ўкувчининг иқтисодий фаолият субекти сифатида қаралган ҳол-

да ўқувчиларнинг келажакдаги ҳаёт қобилиятларини ошириш ва бунинг учун иқтисодий фаолият тузилишини органиш, ундаги ўзининг ўрнини хис этиш, замонавий иқтисодий хулқ-атвор нормаларини, иқтисодий маданиятни эгаллаш, замонавий иқтисодий фикрлашни шакллантириш, меҳнат воситаларига ва натижаларига тежамкорлик муносабатини тарбиялашдаш иборатdir. Иқтисодий таълим яна қуидаги мақсадларга эришишига ҳам имконият яратади:

- халқимизнинг тарихий, интелектуал, маънавий ва иқтисодий меросини ўргатиш;
- ватанпарварлик, миллий ғуурни таркиб топтириш, ривожлантириш, иқтисодиёт илми ривожида хиеса қўшган қомусий олимларимиз илмий меросидан хабардор қилиш;
- ўқувчиларнинг иқтисодий саводхонлигини ошириш;
- ўқувчиларда бозор иқтисодиёти талабларидан келиб чиқиб, янги иқтисодий маданият ва тафаккурни шакллантириш;
- замонавий иқтисодий билим асослари ва тадбиркорлик асосларини сингдириш;
- Республикамизнинг иқтисодий салоҳияти, олиб борилаётган иқтисодий сиёsat асослари, Ҳаракатлар стратегияси ва Тараққиёт стратегияси билан таништириш;
- ўқувчиларга янги вужудга келган иқтисодий шарт-шароитлар асосида яшаш ва фаолият кўрсатиш учун зарур бўлган энг зарур иқтисодий билим ва малакаларни бериш;
- ўқувчиларни жамият тараққиётида бўлаётган ўзгаришларнинг иқтисодий моҳиятини англаш, таҳлил қилиш, фикр юритиш ва ўз муносабатини билдириш, иқтисодиёт билан боғлиқ бўлган муаяян хаётий вазифаларидан энг муқобил ечим топа билишга ўргатиш.

Иқтисодий билимлар асослари” фани бўйича стандартни тузища иқтисодий таълимнинг мақсадини белгилаб олиш зарурdir. Иқтисодий таълимнинг асосий мақсади-ўқувчини иқтисодий фаолият субъекти сифатида қаралган ҳолда ўқувчиларнинг келажагидаги қобилиятларини ошириш ва бунинг учун иқтисодий фаолият тузилишини ўрганиш, ундаги ўзининг ўрнини хис этиш, замонавий иқтисодий хулқ-атвор нормаларини, иқтисодий маданиятни эгаллаш, замонавий иқтисодий фикрлашни шакллантириш, меҳнат воситаларига ва натижаларига тежамкорлик муносабатини тарбиялашдан иборатdir. Иқтисодий таълим яна қуидаги мақсадларга эришишга ҳам имконият яратади:

- ватанпарварлик, миллий ғуурун таркиб топтириш, ривожлантириш, иқтисодиёт илми ривожига ҳисса қүшган қомусий олимларимиз илмий меросидан ўкувчиларни хабардор қилиш;
- миллий мустақиллик, ҳалқимизнинг тарихий, интеллектуал, маънавий ва иқтисодий меросини ўргатиш;
- ўкувчиларнинг иқтисодий саводхонлигини ошириш;
- ўкувчиларда бозор иқтисодиёти талабларидан келиб чикиб, янги иқтисодий маданият ва тафаккурни шакллантириш,
- замонавий иқтисодий билим асослари ва тадбиркорлик асосларини сингдириш;
- мамлакатимизнинг иқтисодий салоҳияти, олиб борилаётган иқтисодий сиёсат асослари, бозор иқтисодиётига ўтиш тамойиллари билан таништириш; - ўкувчиларга янги вужудга келган иқтисодий шарт-шароитлар асосида яшаш ва фаолият кўрсатиш учун зарур бўлган энг зарур иқтисодий билим ва малакаларни бериш;
- ўкувчиларни жамият тараққиётида бўлаётган ўзгаришларнинг иқтисодий моҳиятини англаш, фикр юритиш ва ўз муносабатини билдириш, таҳлил қилиш, иқтисодиёт билан боғлиқ бўлган муайян ҳаётий вазиятларда энг маъкул ечим топа билишга ўргатиш.

Мазкур ислоҳотлар замирида Янги Ўзбекистоннинг таълим тизимида бир фан “Иқтисодий билим асослари” фанининг ўқитилиши жорий этилган бўлиб, мазкур фаннинг жорий этилишидан кўзланган мақсад ёш авлодга замонавий билимлар бериш, касб – хунар ўргатиш, иқтидори, ко-билияти ва интеллектуал салоҳиятини ўстириш, уларни умуминсоний ва миллий қадриятлар, эзгу фазилатларга садоқат руҳида, замонавий иқтисодий хулқ – автор нормаларини, иқтисодий маданиятни эгаллаш, иқтисодий фикрлашни шакллантириш, меҳнат воситаларига ва натижаларига тежамкорлик муносабатини тарбиялашдан иборат.

Адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. // Халқсузи, 2020 йил 29 декабр.
2. Usarov J.E. O'quvchilarning malakasini shakllantirish Ta'lim samaradorligini oshirish omili sifatida // Nazariy va amaliy fan. - 2017. - T. 53. - №. 9. - S. 79-82.
3. Usarov J. Using Teaching Methods for Development Student Competencies //International Journal of Progressive Sciences and Technologies. – 2019. – T. 15. – №. 1. – С. 272-274.
4. Rasulov.A.N. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida zamonaviy ta'lim klassteri sharoitida iqtisodiyot bilim asoslari fani o'qitishning zarurligi // Xalq ta'limi - 2022 2-son 10-12.
5. Rasulov.A.N. Zamonaviy ta'lim klasteri sharoitida iqtisodiy bilim asoslari fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish // Mug'allim hem uzlksiz bilimlendiruv - № 2/1 - 2022 yil.

6. Rasulov.A.N. Ta'lim klasteri sharoitida «Iqtisodiy bilim asoslari» fanini o'qitishning tashkiliy sharoitlari // Mug'allim hem uzliksiz bilimlendiru - № 6/2 2022 50-55.

7. Rasulov.A.N. Pedagogik ta'lim innovatsion klasteri sharoitida «Iqtisodiy bilim asoslari» fanini o'qitishning tashkiliy va pedagogik sharoitlari // Academic Research in Educational Sciences - Volume 3 | Issue 12 | 2022 76-79.

8. Шодмонов Ш., Алимов Р., Жураев Т., Иқтисодиёт назарияси, Т., 2002; № 9. С.156-158

РЕЗЮМЕ

Мақолада таълим кластери шароитида иқтисодий билимларни ривожлантириш, иқтисодий құнинамаларини шакллантириши, иқтисодий билим асослари фанини үқитип зарулиги тұғрисида мұлоҳаза юритилиб, тавсиялар берилган.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается необходимость развития экономических знаний, формирования экономических навыков, обучения основам экономических знаний в условиях образовательного кластера, даются рекомендации.

SUMMARY

The article discusses the need to develop economic knowledge, form economic skills, and teach the basics of economic knowledge in the conditions of an educational cluster, and gives recommendations.

